

Sygn.akt III AUa 1626/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2013r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Bohdan Bieniek (spr.)

Sędziowie: SA Alicja Sołowińska

SA Piotr Prusinowski

Protokolant: Barbara Chilimoniuk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 listopada 2013 r. w B.

sprawy z odwołania G. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o świadczenie przedemerytalne

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 31 maja 2012 r. sygn. akt V U 316/12

I. oddała apelację;

II. przyznaje radcy prawnemu P. K. wynagrodzenie z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym w kwocie 147,60 (sto czterdzieści siedem 60/100) złotych, w tym należny podatek od towarów i usług i nakazuje wypłacić tę kwotę ze Skarbu Państwa (kasa Sądu Apelacyjnego w Białymstoku).

Sygn. akt III AUa 1626/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 16 lutego 2012 roku, wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2004 roku, Nr 120, poz. 1252 ze zm.), odmówił G. S. prawa do świadczenia przedemerytalnego. Organ rentowy stwierdził, że nie spełnia ona warunków do przyznania dochodzonego świadczenia określonych w art. 2 ust. 1 pkt 2 w/w ustawy, ponieważ u ostatniego pracodawcy nie była zatrudniona przez wymagany okres co najmniej 6 miesięcy.

G. S. w odwołaniu od powyższej decyzji domagała się przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego. Podniosła, że w okresie od dnia 1 kwietnia 2010 roku do dnia 11 czerwca 2011 roku pracowała u tego samego pracodawcy, zatem spełnia wszystkie przesłanki niezbędne do nabycia prawa do dochodzonego świadczenia.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku po rozpoznaniu powyższego odwołania, wyrokiem z dnia 31 maja 2012 roku zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał G. S. świadczenie przedemerytalne od dnia 17 stycznia 2012 roku. Sąd I instancji ustalił, że odwołująca zawarła umowę o pracę tymczasową z agencją pracy (...) U. K. z siedzibą w B. na okres próbny od dnia 1 kwietnia 2010 roku do dnia 30 kwietnia 2010 roku oraz na okres od dnia 1 maja 2010 roku do dnia 31 marca 2011 roku na stanowisku kasjera-sprzedawcy w sklepie (...) w B.. Pracodawcą użytkownikiem była Firma Handlowo-Uslugowa (...) T. K. w B.. Umowa o pracę tymczasową została rozwiązana w dniu 31 grudnia 2010 roku na mocy porozumienia stron z powodu likwidacji zakładu pracy. Następnie odwołująca zawarła umowę o pracę na czas określony od dnia 10 stycznia 2011 roku do dnia 9 stycznia 2014 roku z Firmą Handlowo-Uslugową (...) T. K. w B. na stanowisku kasjera-sprzedawcy, którą wykonywała również w sklepie (...)w B.. Powyższa umowa została rozwiązana za wypowiedzeniem dokonany przez pracodawcę z dniem 11 czerwca 2011 roku. Sąd I instancji wskazał, iż G. S. ubiega się o świadczenie przedemerytalne na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2004 roku, Nr 120, poz. 1252 ze zm.). Okolicznością sporną było to, czy odwołująca była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy w ostatnim zakładzie pracy, z którym stosunek pracy został rozwiązany z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Sąd Okręgowy stwierdził, że zasady zatrudniania pracowników tymczasowych przez agencję pracy tymczasowej regulują przepisy ustawy z dnia 9 lipca 2003 roku o zatrudnianiu pracowników tymczasowych (Dz. U. z 2003 roku, Nr 166, poz. 1608 ze zm.). Wskazał, iż z zeznań świadka T. K. wynikało, że prowadzi on działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo-Uslugowa (...) T. K. w B.. W ramach tej działalności prowadzi cztery sklepy spożywcze. Agencja pracy (...) U. K. z siedzibą w B. pozyskiwała pracowników do pracy w należących do niego sklepach, zaś miejscem wykonywania pracy przez pracownika zatrudnionego przez agencję pracy tymczasowej był sklep (...) w B.. Świadek podał, że odwołująca najpierw pracowała w jego sklepie na podstawie umowy o pracę tymczasową zawartą z agencją pracy (...) U. K. z siedzibą w B., zaś następnie na podstawie umowy o pracę zawartej z Firmą Handlowo-Uslugową (...) T. K. w B.. Na podstawie zarówno umowy o pracę tymczasową, jak również na podstawie późniejszej umowy o pracę G. S. wykonywała pracę na stanowisku kasjera-sprzedawcy w sklepie (...) w B.. Nadto świadek wskazał, iż w obu tych okresach faktycznie to on wypłacał odwołującej wynagrodzenie. W okresie zatrudnienia przez agencję pracy tymczasowej przekazywał wynagrodzenie za pośrednictwem agencji, zaś w ostatnim czasie wypłacał je bezpośrednio. Nie ulegało wątpliwości, że pracodawcą G. S. w okresie od dnia 1 kwietnia 2010 roku do dnia 11 czerwca 2011 roku była Firma Handlowo-Uslugowa (...) T. K. w B.. W odniesieniu do okresu, kiedy odwołująca pracowała w oparciu o umowę o pracę tymczasową, Sąd I instancji uznał, że nie była ona pracownikiem agencji pracy tymczasowej - (...) U. K. z siedzibą w B.. G. S. nie wykonywała bowiem na rzecz agencji pracy tymczasowej żadnych czynności wynikających z umowy. Była zatrudniona jako pracownik tymczasowy w celu wykonywania pracy na rzecz i pod kierownictwem pracodawcy użytkownika, tj. Firmy Handlowo-Uslugowej (...) T. K. w B. na stanowisku kasjera-sprzedawcy w sklepie (...)w B.. Stąd Sąd Okręgowy uznał, że również w okresie zatrudnienia na podstawie umowy o pracę tymczasową pracodawcą odwołującej była Firma Handlowo-Uslugowa (...) T. K. w B., tj. pracodawca użytkownik. Z powyższych względów Sąd I instancji uznał, że odwołująca była zatrudniona w Firmie Handlowo-Uslugowej (...) T. K. w B. przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, zatem spełnia wszystkie określone w art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych warunki do przyznania dochodzonego świadczenia. Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy jak w sentencji wyroku orzekł na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. zaskarżył powyższy wyrok w całości zarzucając mu naruszenie:

- art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2004 roku, Nr 120, poz. 1252 ze zm.) poprzez przyjęcie, że G. S. udowodniła, iż u ostatniego pracodawcy Firmy Handlowo-Uslugowej (...) T. K. w B. pracowała przez okres dłuższy niż 6 miesięcy i w związku z tym spełnia warunki do przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego,

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie przez Sąd ustaleń faktycznych sprzecznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegających na ustaleniu, że G. S. była zatrudniona w Firmie Handlowo-Uslugowej (...) T. K. w B., należącej do T. K., przez okres dłuższy niż 6 miesięcy, podczas gdy w tym okresie od dnia 1 kwietnia 2010 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych przez agencję pracy tymczasowej - (...)

U. K. z siedzibą w B., a w okresie od dnia 10 stycznia 2011 roku do dnia 11 czerwca 2011 roku przez Firmę Handlowo-Uslugową (...) T. K. w B..

Wskazując na powyższe zarzuty organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z dnia 30 października 2012r. w sprawie III AUa 728/12 zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie od decyzji organ rentowego z dnia 16 lutego 2012r. Jednocześnie Sąd Apelacyjny wyraził pogląd, iż G. S. nie spełnia warunku zatrudnienia przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy w ostatnim zakładzie pracy, z którym stosunek pracy został rozwiązany z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Ostatnim zakładem pracy była Firma Handlowo-Uslugowa (...) T. K. w B., z którą odwołującą łączył stosunek pracy przez 5 miesięcy oraz 3 dni. Poprzednio była zatrudniona u innego pracodawcy - agencji pracy (...) U. K. z siedzibą w B.. Zatem brak jest możliwości zliczenia obu tych okresów zatrudnienia na potrzeby ustalenia prawa do świadczenia przedemerytalnego.

Bez znaczenia dla prawa odwołującej do dochodzonego świadczenia pozostaje okoliczność, że T. K., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo-Uslugowa (...) T. K. w B., w dniu 25 grudnia 2010 roku (tj. w okresie zatrudnienia przez agencję pracy tymczasowej) dokonał wpisu w legitymacji ubezpieczeniowej G. S.. W okresie od dnia 1 kwietnia 2010 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku podmiotem uprawnionym do potwierdzenia ubezpieczenia odwołującej była agencja pracy (...) U. K. z siedzibą w B., jako jej pracodawca.

Od powyższego orzeczenia wnioskodawczyni wniosła skargę kasacyjną. Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 28 sierpnia 2013r. w sprawie I UK 57/13 uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

W pisemnych motywach wyżej wskazanego orzeczenia wskazano na konieczność rozróżnienia na tle przedmiotowej sprawy dwóch pojęć, a mianowicie pojęcia pracodawcy i zakładu pracy. W związku z tym wykładnia art. 2 ust.1 pkt 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych powinna obejmować wnioskodawczynię, bowiem znaczenie ma ten sam zakład pracy znaczeniu przedmiotowym. Zatem można przyjąć, że gdyby nie likwidacja agencji pracy tymczasowej, to wystąpiłaby krótka przerwa w zatrudnieniu skarżącej na początku stycznia 2010r., skoro już pracowała w tym samym zakładzie pracy i na tym samym stanowisku. W konsekwencji w przypadku regulacji z art. 2 ust.1 pkt 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych znaczenie ma zatrudnienie w zakładzie, który zwalnia pracowników z określonych przyczyn, a nie zatrudnienie wyłącznie u jednego indywidualnego pracodawcy. Obejmuje to zwłaszcza osobę o odpowiednio długim stażu ubezpieczeniowym.

Sąd Apelacyjny po ponownym rozpoznaniu sprawy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd I instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych. I tak G. S. w okresie od dnia 1 kwietnia 2010 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku pracowała na podstawie umowy o pracę tymczasową zawartej z agencją pracy (...) U. K. z siedzibą w B. na stanowisku kasjera-sprzedawcy w sklepie(...) w B.. Pracodawcą użytkownikiem była Firma Handlowo-Uslugowa (...) T. K. w B.. Następnie w okresie od dnia 10 stycznia 2011 roku do dnia 11 czerwca 2011 roku odwołująca pracowała na podstawie umowy o pracę zawartej z Firmą Handlowo-Uslugową (...) T. K. w B., na podstawie której również świadczyła pracę na stanowisku kasjera-sprzedawcy w sklepie (...)w B.. Przedmiotowe okoliczności nie są kwestionowane w apelacji. Dalej trzeba też stwierdzić, że skarżący nie neguje również przyczyny rozwiązania stosunku pracy z wnioskodawczynią przez ostatniego pracodawcę. Nie przeczy zdarzeniom związanym z długością okresów składkowych, rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy, odpowiednim okresem pobierania zasiłku dla bezrobotnych. Bezsporne jest też to, że skarżąca nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny podjęcia innej pracy zarobkowej w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Stąd też okolicznością sporną w sprawie było to, czy odwołująca spełnia warunek zatrudnienia przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy w ostatnim zakładzie pracy, z którym stosunek pracy został rozwiązany z przyczyn dotyczących zakładu pracy. W konsekwencji rozstrzygnięcie sprowadza się do wykładni prawa materialnego, a mianowicie wykładni art. 2

ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2004 roku, Nr 120, poz. 1252 ze zm.) w związku z przepisami ustawy z dnia 9 lipca 2003 roku o zatrudnianiu pracowników tymczasowych (Dz. U. z 2003 roku, Nr 166, poz. 1608 ze zm.).

Jednocześnie trzeba też podkreślić, iż zgodnie z treścią art. 398²⁰ kpc sąd, któremu sprawa została przekazana, związany jest wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy. Nie można oprzeć skargi kasacyjnej od orzeczenia wydanego po ponownym rozpoznaniu sprawy na podstawach sprzecznych z wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy.

W związku z tym należy przypomnieć, że stosownie do treści art. 2 ust. 1 pkt 2 w/w ustawy prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 roku, Nr 69, poz. 415 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o promocji zatrudnienia”, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn.

W pierwszej kolejności trzeba zwrócić uwagę na brzmienie wyżej powołanego przepisu. Jego treść nie pozostawia wątpliwości, że w tym wypadku [art.2 ust.1 pkt 2] chodzi nie o pracodawcę, lecz o zakład pracy w znaczeniu przedmiotowym. Do takiego wniosku należy dojść poprzez porównanie brzmienia treści art. 2 ust.1 pkt 1 z pkt 2 tego przepisu. Oczywiście pojęcie zakładu pracy zostało zastąpione od roku 1996r. pojęciem pracodawcy. Do tego ostatniego też terminu odsyła ustawa z dnia 13 marca 2003r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników. Pojęcie pracodawcy i zakładu pracy rozróżnia też ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy [art. 2 ust.1 pkt 29 litera a-d]. Pozwala to na stwierdzenie, że pojęcie przyczyn dotyczących pracodawcy jest zakresowo węższe niż przyczyny dotyczące zakładu pracy. W konsekwencji prowadzi to do wniosku, że rozróżnienie ustawodawcy na zatrudnienie u pracodawcy i zatrudnienie w zakładzie pracy nie jest przypadkowe. Zatem wykładnia art. 2 ust.1 pkt 1 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych nie może być tożsama z wykładnią art. 2 ust.1 pkt 2 tej samej ustawy. Przeciwnie pkt 2 analizowanego przepisu obejmuje osoby o relatywnie dłuższym okresie zatrudnienia, bowiem wymaga 30 letniego okresu od kobiet i 35 letniego okresu od mężczyzn. W rezultacie należy interpretować, że okres 6 miesięcznego zatrudnienia o jakim mowa w art. 2 ust.1 pkt 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych dotyczy nie zatrudnienia u jednego pracodawcy, lecz zatrudnienia w tym samym zakładzie pracy. Oczywiście wprowadzenie wymogu zatrudnienia przez 6 miesięcy miało na celu wyeliminowanie stosunków pracy obarczonych wadą nieważności [art. 83 kc]. W przypadku wnioskodawczyni ów warunek jest spełniony w ten sposób, że w tym samym zakładzie pracy [w znaczeniu przedmiotowym] wykonywała ona pracę przez okres ponad 6 miesięcy. W tym miejscu przypomnieć wypada, że od dnia 1 kwietnia 2010 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku, a następnie od dnia 10 stycznia 2011 roku do dnia 11 czerwca 2011 roku wnioskodawczyni była zatrudniona na stanowisku kasjera u wykonywała obowiązki de facto w jednym zakładzie, a mianowicie Firmie Handlowo-Usługowej (...) T. K. w B.. Jednocześnie nie można tak odkodowywać spornej normy, iż chodzi wyłącznie o zatrudnienie ciągle, to znaczy dzień po dniu. Nadto można też zauważyć, że poprzedni pracodawca użytkownik powierzył ubezpieczonej dalej tę samą pracę na podstawie umowy o pracę. W końcu trzeba podkreślić, że prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która ma odpowiednio długi staż ubezpieczeniowy i traci pracę z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Powyższe prowadzi do stwierdzenia, że zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc nie jest zasadny, bowiem Sąd I instancji nie dopuścił się wadliwych ustaleń faktycznych.

W konsekwencji Sąd Apelacyjny podziela zatem stanowiska Sądu Okręgowego, w zakresie w jakim uznał on, że wnioskodawczyni spełnia wszelkie przesłanki do uzyskania spornego świadczenia. Po pierwsze G. S. spełnia warunek zatrudnienia przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy w zakładzie pracy, z którym stosunek pracy został rozwiązany z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Po wtóre ów stosunek pracy został rozwiązany z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku

pracy. Po trzecie wnioskodawczyni posiada odpowiedni wiek [55 lat], a nadto pobierała przez 6 miesięcy zasiłek dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki, a w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych. Po czwarte złożyła wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Ostatnie okoliczności uprawniające nie były kwestionowane przez organ rentowy, w szczególności przyczyna ustania zatrudnienia. Dlatego też zarzut apelacyjny naruszenia art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych okazał się nieuzasadniony.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację pozwanego.

O kosztach zastępstwa procesowego za instancję kasacyjną orzeczono na podstawie art. 98 kpc w związku z § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2002 roku, Nr 163, poz. 1349 ze zm.).